

80x86 MICROPROCESSOR

Instructions

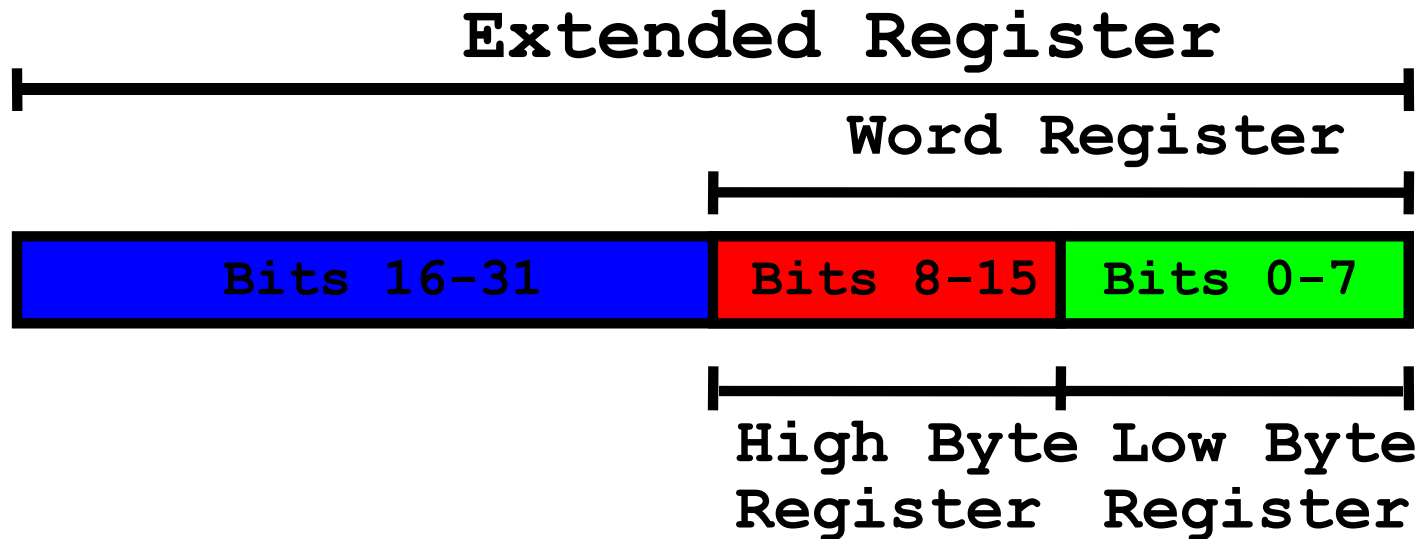
Inside The 8088/8086...*registers*

- **Registers**
  - Verileri geçici olarak tutar

AX	
16-bit register	
AH	AL
8-bit reg.	8-bit reg.

Category	Bits	Register Names
General	16	AX, BX, CX, DX
	8	AH, AL, BH, BL, CH, CL, DH, DL
Pointer	16	SP (stack pointer), BP (base pointer)
Index	16	SI (source index), DI (destination index)
Segment	16	CS (code segment), DS (data segment)
		SS (stack segment), ES (extra segment)
Instruction	16	IP (instruction pointer)
Flag	16	FR (flag register)

Anatomy of a Register

General Registers

32 bit Registers		16 bit Registers		8 bit Registers	
EAX	EBP	AX	BP	AH	AL
EBX	ESI	BX	SI	BH	BL
ECX	EDI	CX	DI	CH	CL
EDX	ESP	DX	SP	DH	DL
Bits 16-31		Bits 8-15		Bits 0-7	

Registers

6 Category

- General
- Pointer
- Index
- Segment
- Instruction
- Flag

EAX		AH	~~AX~~	AL
EBX		BH	~~BX~~	BL
ECX		CH	~~CX~~	CL
EDX		DH	~~DX~~	DL
EBP		BP		
ESI		SI		
EDI		DI		
ESP		SP		
EIP		IP		
EFLAGS		FLAGS		

CS
DS
ES
SS
FS
GS

Register names

■ Accumulator	Segment registers
■ Base index	■ Code
■ Count	■ Data
■ Data	■ Extra
■ Stack Pointer	■ Stack
■ Base Pointer	
■ Destination index	
■ Source index	
■ Instruction Pointer	
■ Flags	

Assembly Instruction format

General format

mnemonic

operand(s)

;comments

MOV   destination,source   ;copy source operand to destination

Example:

MOV   DX,CX

Example 2:

MOV   CL,55H

MOV   DL,CL

MOV   AH,DL

MOV   AL,AH

MOV   BH,CL

MOV   CH,BH

AH	AL
BH	BL
CH	CL
DH	DL

Instruction Set Classification

❑ Transfer

- Move

❑ Arithmetic

- Add / Subtract
- Mul / Div, etc.

❑ Logic & Shift

- AND/OR/NOT/XOR
- Rotate/Shift

❑ Control

- Jump
- Call / Return, etc.

Data transfer : Move

□ MOV Dest, Src

– MOV reg, reg	reg <- reg
– MOV reg, mem	reg <- mem
– MOV mem, reg	mem <- reg
– MOV reg, imm	reg <- imm
– MOV mem, imm	mem <- imm

- Doğrudan bir bellek hücrelerinden diğerine veri transferi yoktur
  - *There is no move 'mem<-mem' instruction*

Move limitation

- ❑ Operandların ikisi de aynı boyutta olmalı
- ❑ Doğrudan bir değeri segment registre yükleme emri yoktur
  - ✓ Akümülatör (AX) üzerinden yapılır
- ❑ Doğrudan bir değeri belleğe yerleştirmek için verinin boyutu tanımlanmak zorundadır
  - ✓ Byte /Word PTR

Move (*MOV*) Example

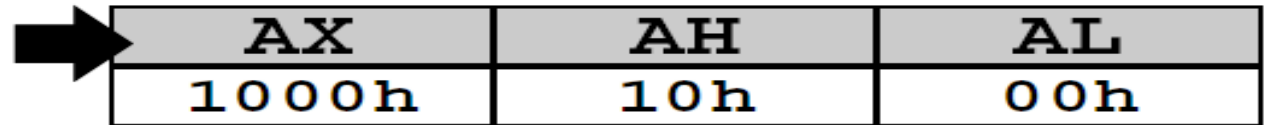
- `MOV AX, 100h`
- `MOV BX, AX`
- `MOV DX, BX`

- `MOV AX, 1234h`
- `MOV DX, 5678h`
- `MOV AL, DL`
- `MOV BH, DH`

MOV Example

- `MOV AX, 1000h`
- `MOV [100h], AX`
- `MOV BX, [100h]`
- `MOV BYTE PTR [200h], 10h`
- `MOV WORD PTR [300h], 10h`
- `MOV AX, 2300h`
- `MOV DS, AX`

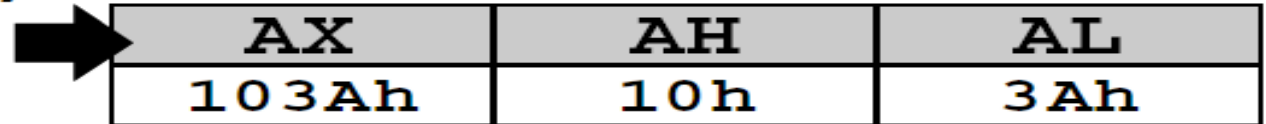
MOV : 16 / 8 Bit register

MOV AX, 1000h

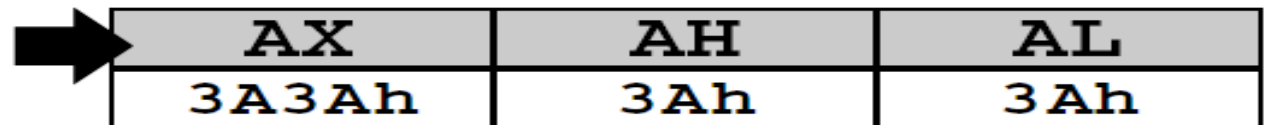
AX	AH	AL
1000h	10h	00h

MOV AL, 3Ah

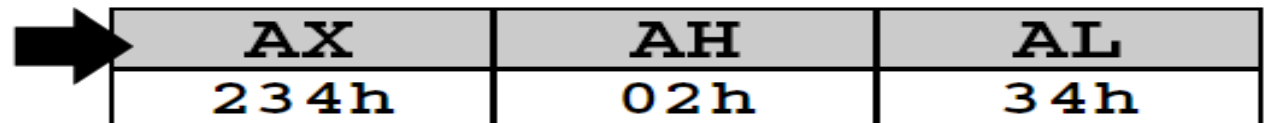
AX	AH	AL
103Ah	10h	3Ah

MOV AH, AL

AX	AH	AL
3A3Ah	3Ah	3Ah

MOV AX, 234h

AX	AH	AL
234h	02h	34h

MOV : Memory

MOV	AX, 6789h	DS:100h	
MOV	DX, 1234h	DS:101h	
MOV	[100h], AX	DS:102h	
MOV	[102h], DX		
MOV	[104h], AH		
MOV	[105h], DL		
MOV	BX, [104h]		
MOV	CX, [103h]		
MOV	[106h], CL		

- Verinin koyulacağı yere ilişkin olarak sadece offset verildiğinde, otomatik olarak DS registeri segment register olur

Endian conversion

- **Little endian conversion:**

In the case of 16-bit data, the low byte goes to the low memory location and the high byte goes to the high memory address. (Intel, Digital VAX)

- **Big endian conversion:**

The high byte goes to low address. (Motorola)

Example:

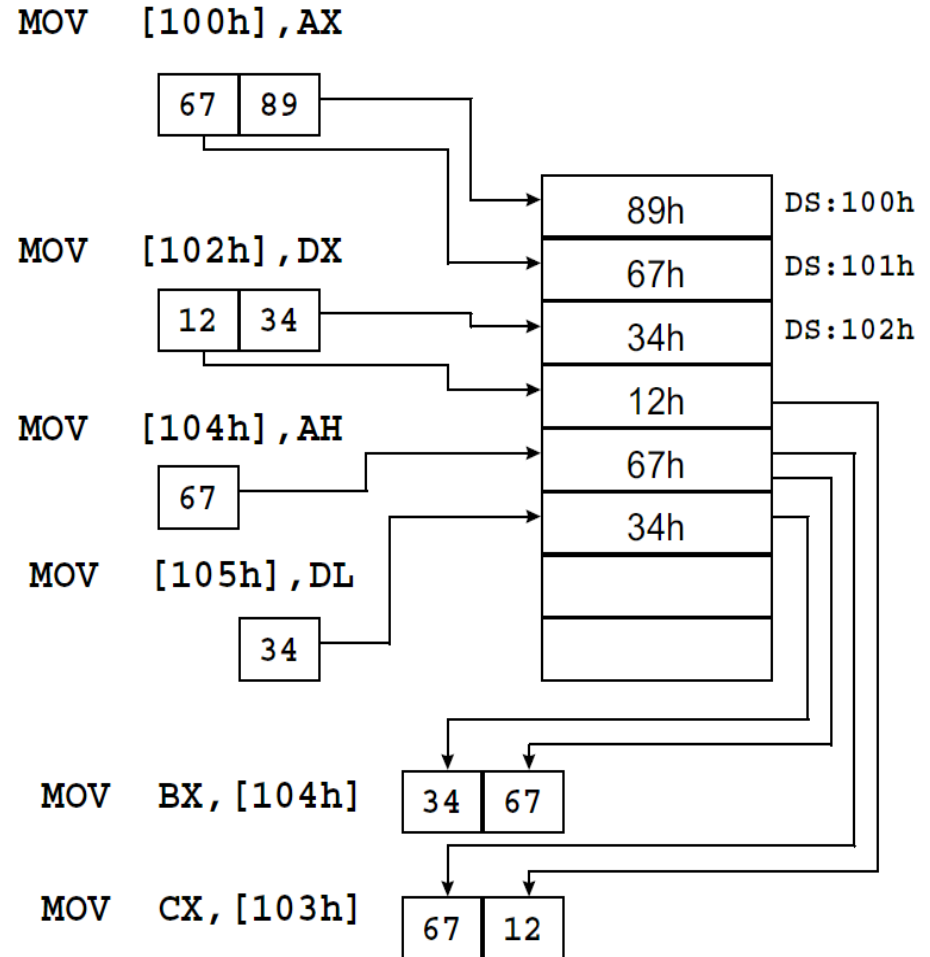
Suppose DS:6826 = 48, DS:6827 = 22,

Show the contents of register BX in the instruction **MOV BX,[6826]**

Little endian conversion: BL = 48H, and BH = 22H

Byte ordering : Little endian

- ❑ x86'nın byte sırası: little endian
  - LSB küçük adrese yerleşir, MSB büyük adrese yerleşir

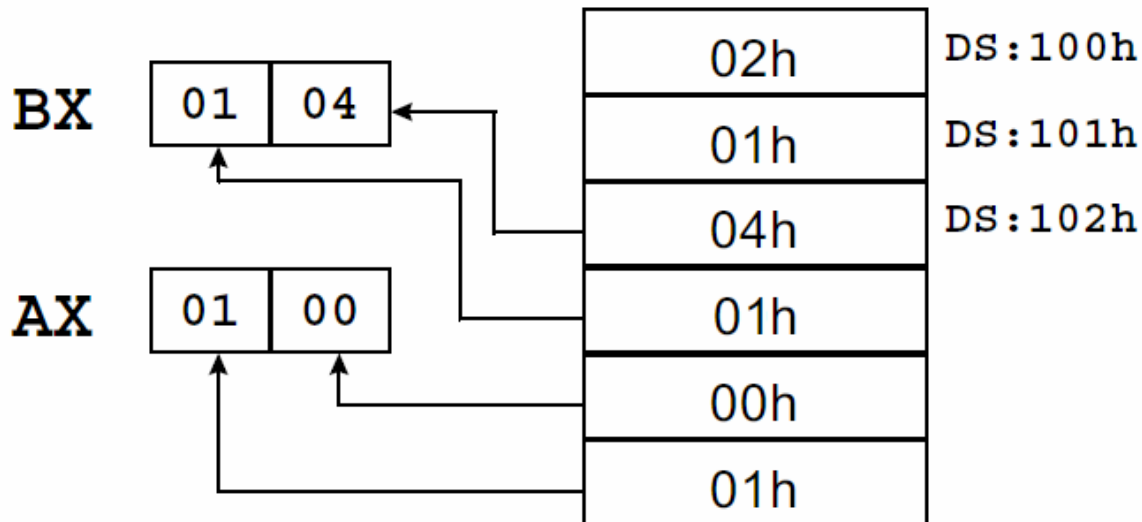
Little endian : Intel, Digital VAX

Big endian : Motorola

Displacement

- BX(base) registerini kullanarak bellekte bir lokasyona işaret edebiliriz
- AX = ?


```
MOV AX, 102h
MOV BX, 100h
MOV CX, 4004h
MOV DX, 1201h
MOV [BX], AX
MOV [BX+2], CX
MOV [BX+3], DX
MOV [BX+4], BX
MOV BX, [102h]
MOV AX, [BX]
```

What is the result of ...

- `MOV [100h] , 10h`
  - Address 100 = 10h
  - What about address 101?
  - Word or Byte?
    - `MOV WORD PTR [100h] , 10h`
    - `MOV BYTE PTR [100h] , 10h`
- What about `MOV [100h], AX` ?

Hatırlatma...Complements

- Negatif sayıları temsil etmek için datalar, Complement formda saklanır
- **One's complements** of 01001100 (Bire tümleyen)

$$\begin{array}{r} 1111\ 1111 \\ -0100\ 1100 \\ \hline 1011\ 0011 \end{array}$$

- **Two's complements** (İkiye tümleyen)

$$\begin{array}{r} 1011\ 0011 \\ +0000\ 0001 \\ \hline 1011\ 0100 \end{array}$$

Two's Complement

Decimal

-128

-127

-126

...

-2

-1

0

+1

+2

...

+127

Binary

1000 0000

1000 0001

1000 0010

...

1111 1110

1111 1111

0000 0000

0000 0001

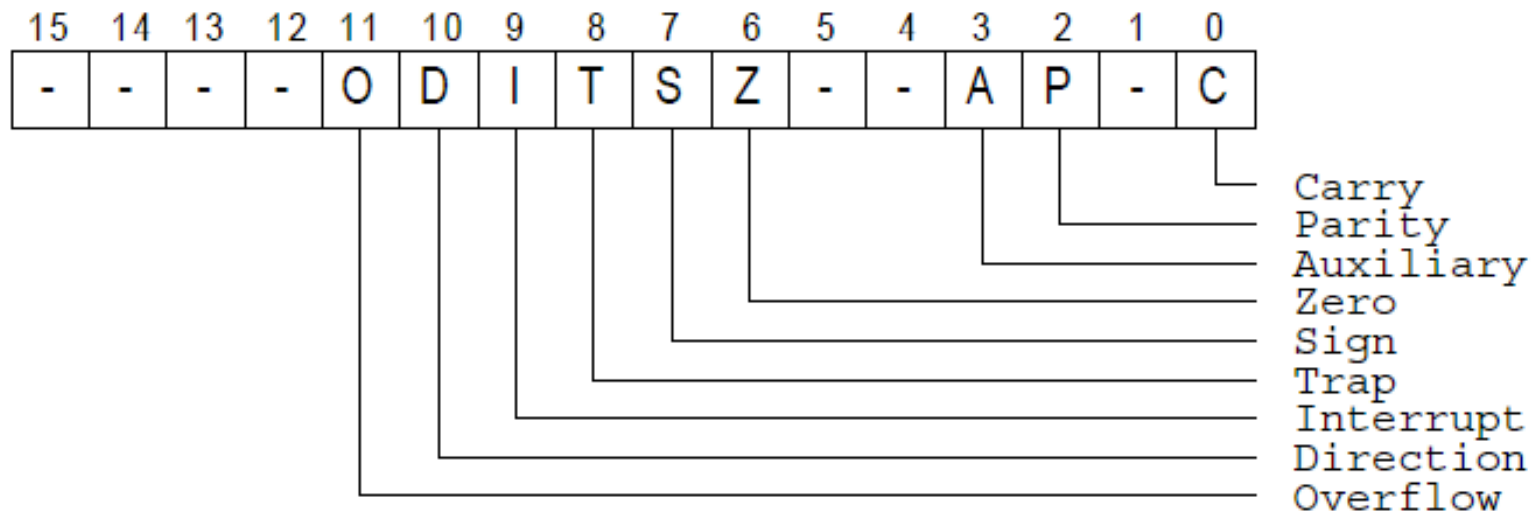
0000 0010

...

0111 1111

Status Register (Flag)

- 8086, 16 bitlik bayrak registerine sahiptir
  - En son yapılan aritmetik işlemin durumunu gösterir

Zero Flag

- İşlem sonucunun sıfır çıktığını gösterir
  - Eğer sonuç sıfır ise ZF=1
  - Sıfır değilse ZF=0
- İşlem sonucu pek çok şekilde sıfır çıkabilir

<code>mov</code>	<code>AL, 0FH</code>		<code>mov</code>	<code>AX, 0FFFFH</code>		<code>mov</code>	<code>AX, 1</code>
<code>add</code>	<code>AL, 0F1H</code>		<code>inc</code>	<code>AX</code>		<code>dec</code>	<code>AX</code>

Bu üç örneğin sonucu da sıfır çıkar ve ZF setlenir.

- İlgili emirler
  - **jz**   jump if zero (jump if ZF = 1)
  - **jnz**   jump if not zero (jump if ZF = 0)

Zero Flag

- Zero bayrağının kullanılışı
  - İki ana kullanımı vardır
    - Eşitlik testi
      - Genellikle `cmp` emiriyle birlikte kullanılır
      - **`cmp AX, BX`**
    - Belirli bir değere kadar sayma
      - Bir register sayma değeri yüklenir
      - Register **`dec`** emiri ile azaltılır
      - **`jz/jnz`** emirleri kullanılarak program akışı yönlendirilir

Zero Flag

- İşlem sonucu sıfır olduğunda Zero (**Z**) bayrağı setlenir.

EX

MOV	AL, 10h	Z = ?	
ADD	AL, F0h	Z = 1	AL = 0
ADD	AL, 20h	Z = 0	AL = 20h
SUB	AL, 10h	Z = 0	AL = 10h
SUB	AL, 10h	Z = 1	AL = 0

Parity Flag

- Sonucun alt 8 bitinin çift parity olma durumunu gösterir
- Alt 8 bit, çift sayıda değeri lojik-1 olan bit içeriyorsa Parity bayrağı setlenir
- 16- veya 32-bitlik değerler için sadece en düşük değerlikli 8 bit için party hesaplanır

* Example

<code>mov AL, 53</code>	<code>53D = 0011 0101B</code>
<code>add AL, 89</code>	<code>89D = 0101 1001B</code>
	<code>142D = 1000 1110B</code>

» As the result has even number of 1 bits, parity flag is set

Parity Flag

- ilgili emirler

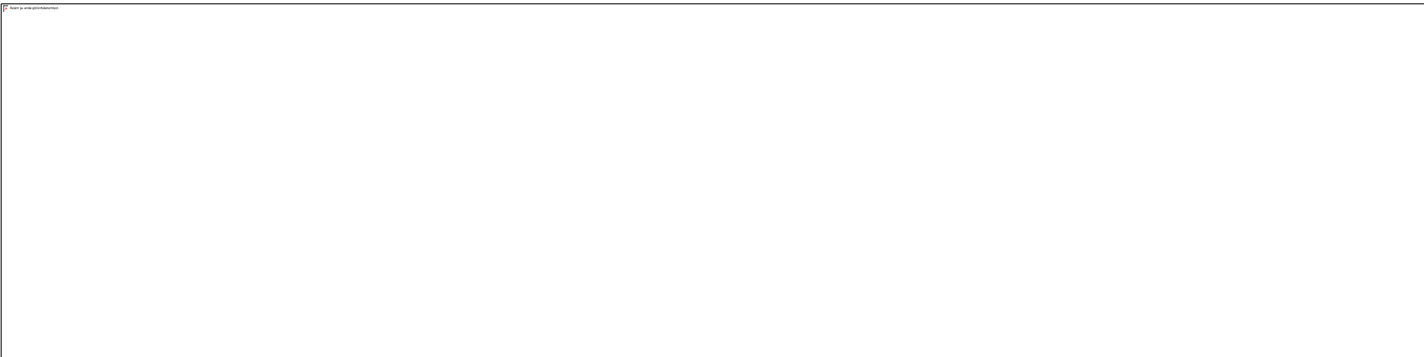
`jp`   jump on even parity (jump if PF = 1)
`jnp`   jump on odd parity (jump if PF = 0)

EX

MOV	AL, 14h	P=?	
ADD	AL, 20h	P=0	AL=34h
ADD	AL, 10h	P=1	AL=44h
SUB	AL, 8h	P=1	AL=3Ch
SUB	AL, 10h	P=0	AL=2Ch

Carry flag

- Bir elde veya borç alma durumu olduğunda Carry bayrağı setlenir (*sadece işaretsiz işlemlerle*)

EX

MOV	AL, 77h	C = ?	
ADD	AL, 50h	C = 0	AL = C7h
ADD	AL, 50h	C = 1	AL = 17h
SUB	AL, A0h	C = 1	AL = 77h
ADD	AL, 27h	C = 0	AL = 9Eh

Carry flag

- Carry bayrağı `inc` ve `dec` emirlerinden etkilenmez
  - Carry bayrağının içeriği aşağıdaki örneklerde değişmez

```
mov    AL, 0FFH
inc     AL
```

```
mov     AX, 0
dec     AX
```

- İlgili emirler
  - **jc**   jump if carry (jump if CF = 1)
  - **jnc**   jump if no carry (jump if CF = 0)
- Carry bayrağı doğrudan aşağıdaki emirler ile manipüle edilebilir

stc set carry flag (set CF to 1)   **cld** clear carry flag (clears CF to 0)

cmc complement carry flag (inverts CF value)

Overflow flag

- Elde edilen sonuçta taşma olduğunda Overflow bayrağı setlenir. (*işaretli işlemlerle*)
- İşaretli sayılarla yapılan işlem sonucunda '*out-of-range*' durumu olduğunu gösterir
- Aşağıdaki kod overflow bayrağını set eder, fakat carry bayrağını set etmez

`mov AL, 72H` ; *72H = 114D*

`add AL, 0EH` ; *0EH = 14D*

Overflow flag

Range of 8-, 16-, and 32-bit signed numbers

size	range	
8 bits	– 128 to +127	– 2^7 to $(2^7 - 1)$
16 bits	– 32,768 to +32,767	– 2^{15} to $(2^{15} - 1)$
32 bits	– 2,147,483,648 to +2,147,483,647	– 2^{31} to $(2^{31} - 1)$

EX

MOV	AL, 77h	O=?	
ADD	AL, 50h	O=1	AL=C7h
ADD	AL, 50h	O=0	AL=17h
SUB	AL, A0h	O=0	AL=77h
ADD	AL, 27h	O=1	AL=9Eh

Overflow flag

- Signed or unsigned: Sistem bunu nasıl bilecek?
  - ❖ İşlemci bunun yorumu yapamaz
  - ❖ Bu nedenle, hem carry hem overflow bayraklarını günceller

Unsigned interpretation

```
mov    AL, 72H
add    AL, 0EH
jc     overflow
no_overflow:
    (no overflow code here)
    ....
overflow:
    (overflow code here)
    ....
```

Signed interpretation

```
mov    AL, 72H
add    AL, 0EH
jo     overflow
no_overflow:
    (no overflow code here)
    ....
overflow:
    (overflow code here)
    ....
```

Sign flag

- Sonucun işaretini belirtir.
  - (İşaretli işlemlerde) sonuç negatif çıktığında Sign flag setlenir.
- İşaretli sayılarla çalışıldığında kullanışlıdır.
  - Basitçe sonucun en değerli bitinin (MSb) bir kopyasıdır

EX

MOV	AL, 77h	S = ?	
ADD	AL, 50h	S = 1	AL = C7h
ADD	AL, 50h	S = 0	AL = 17h
SUB	AL, A0h	S = 0	AL = 77h
ADD	AL, 27h	S = 1	AL = 9Eh

Sign flag

* Examples

<code>mov AL, 15</code> <code>add AL, 97</code> <i>clears</i> the sign flag as the result is 112 (or 0111000 in binary)	<code>mov AL, 15</code> <code>sub AL, 97</code> <i>sets</i> the sign flag as the result is -82 (or 10101110 in binary)

* Related instructions

`js`   jump if sign (jump if SF = 1)
`jns`   jump if no sign (jump if SF = 0)

Auxiliary flag

- Bir işlem sonucunda 8-, 16- veya 32-bitlik operandların en alt 4 bitinde (nibble) bir elde veya borç alma durumu olup olmadığını gösterir

- Operandın boyu fark etmez

* Example

1 ← carry from lower 4 bits

mov	AL, 43	43D =	0010	1011B
add	AL, 94	94D =	0101	1110B
		<u>137D =</u>	<u>1000</u>	<u>1001B</u>

- Alt nibble dan gelen bir elde olduğundan
✓ Auxiliary flag setlenir

Auxiliary flag

- İlgili emirler
  - Bu bayrak ile ilgili şartlı dallanma emiri yoktur
  - BCD sayılar üzerinde yapılan aritmetik işlemler bu bayrağı kullanır
    - **aaa** ASCII adjust for addition
    - **aas** ASCII adjust for subtraction
    - **aam** ASCII adjust for multiplication
    - **aad** ASCII adjust for division
    - **daa** Decimal adjust for addition
    - **das** Decimal adjust for subtraction

More flag

- Direction flag
  - String işlemlerinde (artış/azalış) yönü tayin etmek için kullanılır
- Trap flag
  - Her işlemin ardından CPU yu kesmeye uğratmak için kullanılır
- Interrupt flag
  - Donanımsal kesmeyi aktif/pasif etmek için kullanılır

Flag set/reset instructions

- Carry flag   STC / CLC
- Direction flag   STD / CLD
- Interrupt flag   STI / CLI

Arithmetic instructions

Increment - Decrement

❑ INC / DEC

▪ INC register	DEC register
▪ INC memory	DEC memory

❑ Example

- INC AX
- DEC BL

Increment - Decrement

`inc destination`

» Performs increment operation

`destination := destination + 1`

`dec destination`

» Performs decrement operation

`destination := destination - 1`

- ❑ INC ve DEC emirleri carry bayrağını etkilemez
  - Diğer 5 durum bayrağını etkiler

* In general

`inc BX`

is better than

`add BX, 1`

- ✓ Her ikisi de aynı sürede gerçekleşse de INC emiri bellekte daha az yer kaplar

Add

- 5 operand kombinasyonu mümkündür

- ☐ ADD reg, imm
- ☐ ADD reg, mem
- ☐ ADD reg, reg
- ☐ ADD mem, imm
- ☐ ADD mem, reg

- ADC reg, imm
- ADC reg, mem
- ADC reg, reg
- ADC mem, imm
- ADC mem, reg

Add

* Basic format

`add destination, source`

» Performs simple integer addition

`destination := destination + source`

---

* Basic format

`adc destination, source`

» Performs integer addition with carry

`destination := destination + source + CF`

- ADC emiri, uzun sayıların (Long int) toplamasında kullanılır
- Carry bayrağını manipüle etmek için 3 tane emir kullanılır
  - **stc** set carry flag (set CF to 1)
  - **c1c** clear carry flag (clears CF to 0)
  - **cmc** complement carry flag (inverts CF value)

Example ADD

- `MOV AL, 10h`
- `ADD AL, 20h` ; *AL = 30h*
- `MOV BX, 200h` ; *BX = 0200h*
- `MOV WORD PTR [BX], 10h`
- `ADD WORD PTR [BX], 70h`
- `MOV AH, 89h` ; *AX = 8930h*
- `ADD AX, 9876h` ; *AX = 21A6h*
- `ADC BX, 01h` ; *BX = 0202h ?*

Subtract

- 5 operand kombinasyonu mümkündür

☐ SUB reg, imm

☐ SUB reg, mem

☐ SUB reg, reg

☐ SUB mem, imm

☐ SUB mem, reg

SBB reg, imm

SBB reg, mem

SBB reg, reg

SBB mem, imm

SBB mem, reg

Sub

Subtraction instructions

sub   **destination, source**

» Performs simple integer subtraction

destination := destination - source

---

sbb   **destination, source**

» Performs integer subtraction with borrow

destination := destination - source - CF

Example SUB

- `MOV AL, 10h`
- `ADD AL, 20h` ; *AL = 30h*
- `MOV BX, 200h` ; *BX = 0200h*
- `MOV WORD PTR [BX], 10h`
- `SUB WORD PTR [BX], 70h`
- `MOV AH, 89h` ; *AX = 8930h*
- `SBB AX, 0001h` ; *AX = 892Eh ?*
- `SBB AX, 0001h` ; *AX = 892Dh*

Compare

- ❑ CMP reg, imm
- ❑ CMP reg, mem
- ❑ CMP reg, reg
- ❑ CMP mem, reg

`cmp destination, source`

» Performs subtraction without updating destination

`destination - source`

❖ There is no “CMP mem, imm”

- 6 durum bayrağının hepsini etkiler
- CMP emirini genellikle bir koşullu dallanma emri takip eder

Example CMP

- MOV CX, 10h
- CMP CX, 20h ; Z=0, S=1, C=1, OF=0
- MOV BX, 40h
- CMP BX, 40h ; Z=1, S=0, C=0, OF=0
- MOV AX, 30h
- CMP AX, 20h ; Z=0, S=0, C=0, OF=0

Negation

- Compute 2's complement.
- Carry bayrağı her zaman setlenir.
- Kullanımı
  - NEG reg
  - NEG mem

Example NEG

- `MOV CX, 10h`
- `NEG CX` ; `CX = 0FFF0h`
- `MOV AX, 0FFFFH`
- `NEG AX` ; `AX = 1`
- `MOV BX, 1H`
- `NEG BX` ; `BX = 0FFFFh`

Multiplication

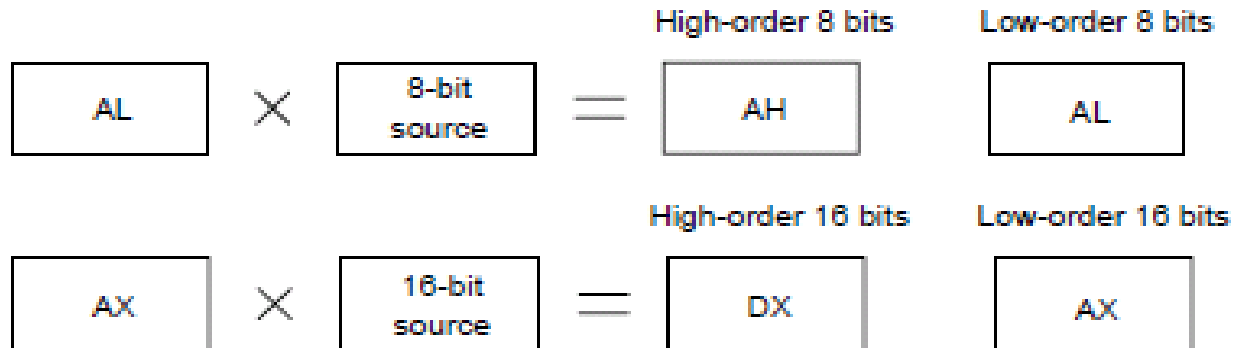
- Add/sub işlemlerinden daha karmaşıktır
  - İki katı uzunlukta sonuçlar üretir
    - Mesela iki tane 8-bitlik sayıları çarpmak 16-bit gerektiren bir sonuç üretir
  - İşaretli ve işaretsiz sayıların her ikisi için tek bir çarpma emiri kullanılmaz
    - fakat `add` ve `sub` emirleri hem işaretli hem de işaretsiz sayılarda çalışıyordu
    - Çarpma işlemi için ise iki ayrı emire ihtiyaç duyulur
      - ✓ **`mul`** for unsigned numbers (işaretsiz sayılar)
      - ✓ **`imul`** for signed numbers (işaretli sayılar)
- Her zaman akümülatör üzerinden gerçekleşir
- Sadece **Carry** ve **Overflow** bayrağını etkiler

Multiplication

■ Unsigned multiplication

`mul` *source*

- *source* operandının uzunluğuna bağlı olarak diğer kaynak operandı ve hedefler belirlenir

■ Örnek

```
mov AL,10
```

```
mov DL,25
```

```
mul DL ; produces 250D in AX register (result fits in AL)
```

Multiplication

- signed multiplication

imul emiri aynı *syntaxı* kullanır

- Örnek

```
mov DL,0FFH ; DL := -1
```

```
mov AL,0BEH ; AL := -66
```

```
imul DL
```

produces 66D in AX register (again, result fits in AL)

8 bit multiplication

- AL is multiplicand (*çarpılan*)
- AX keep the result

```
MOV  AL, 10h      ; AL = 10h
MOV  CL, 13h      ; CL = 13h
IMUL CL           ; AX = 0130h
```

16 bit multiplication

- AX is multiplicand (*çarpılan*)
- DX:AX keep the result

```
MOV AX, 0100h
```

; AX = 0100h

```
MOV BX, 1234h
```

; BX = 1234h

```
IMUL BX
```

; DX = 0012h

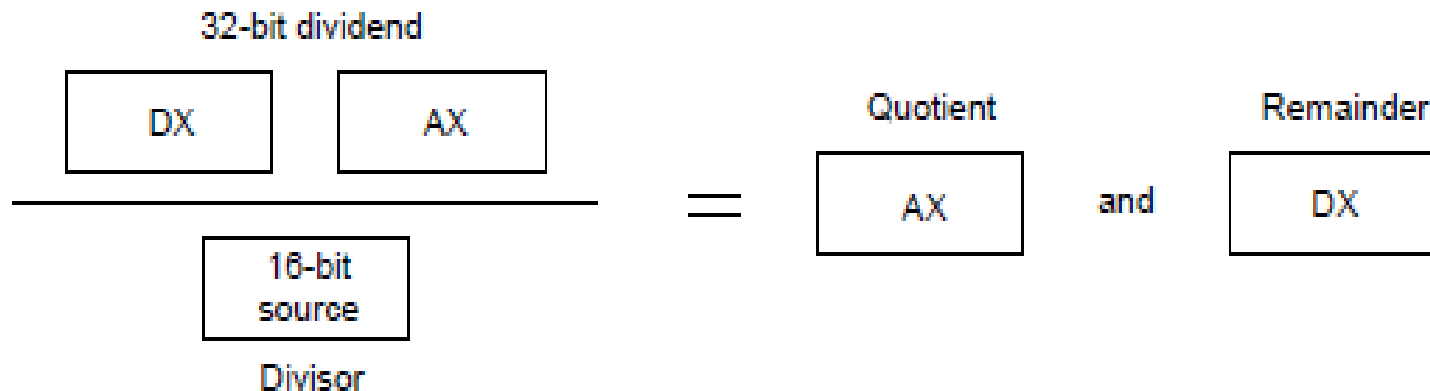
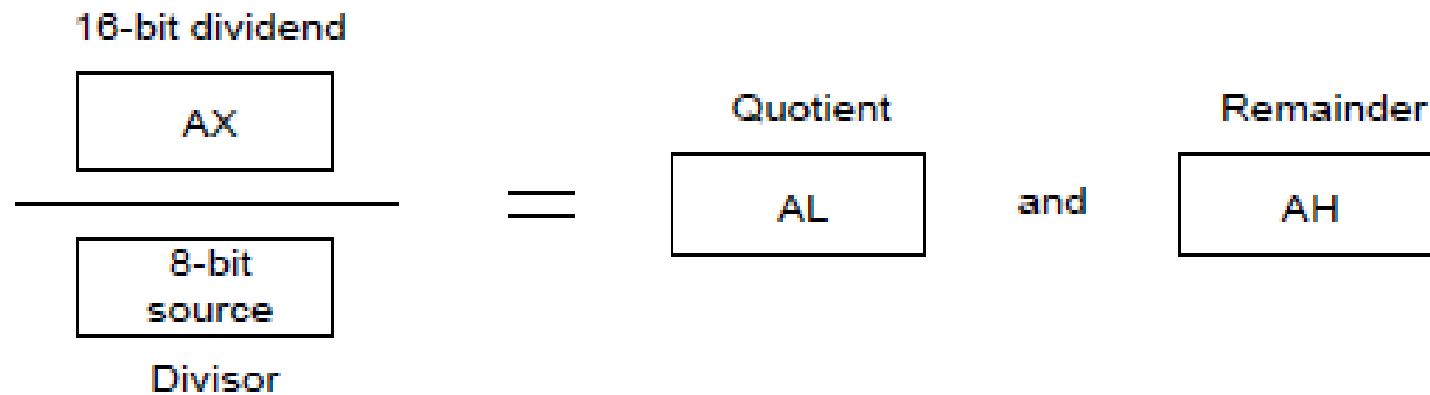
; AX = 3400h

Division

- Division instruction
  - Çarpma işleminden daha karmaşıktır
    - İki sonuç üretir
      - 1) Quotient (*Bölüm*)
      - 2) Remainder (*Kalan*)
  - Çarpmadaki gibi iki emir vardır
    - ✓ `div` source for unsigned numbers
    - ✓ `idiv` source for signed numbers

Division

Division

■ Example (8-bit division)

`mov AX, 2F1BH` ; *AX = 12059D*

`mov CL, 64H` ; *CL = 100D*

`div CL`

produces 120D(78h) in AL and 59D(3Bh) as remainder in AH

; AL=78h, AH=3Bh

Example (16-bit division)

`mov DX, 0001H`

`mov AX, 2345H` ; *AX = 74565D*

`mov CX, 012CH` ; *CX = 300D*

`div CX`

produces 248D (F8h) in AX and 165D(A5h) as remainder in DX

; AX=F8D, DX=A5H

Conversion

İşaretli bölme biraz hassas bir konudur, yardıma ihtiyaç duyar

- 16 bitlik işaretsiz sayılar, üst 16 bitine lojik-0 konulmak suretiyle 32 bite genişletilebilir
- Fakat bu mantık işaretli sayılarda işe yaramaz
  - işaretli bir sayıyı genişletmek için sayının işaret bitinin bu üst bitlere kopyalanması gerekmektedir.

işaret genişletmeye yardımcı olan emirler:

❑ Byte to Word : **CBW**

- Signed convert AL -> AX

❑ Word to Double word : **CWD**

- Signed convert AX -> DX:AX

Example Conversion

MOV AL, 22h

CBW ; AX=0022h

MOV AL, F0h

CBW ; AX=FFF0h

MOV AX, 3422h

CWD ; DX=0000h
; AX=3422h

Instruction	Flag affected				
	Z-flag	C-flag	S-flag	O-flag	A-flag
ADD	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
ADC	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
SUB	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
SBB	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
INC	<i>yes</i>	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
DEC	<i>yes</i>	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
NEG	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
CMP	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>	<i>yes</i>
MUL	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>no</i>
IMUL	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>no</i>	<i>yes</i>	<i>no</i>
DIV	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>
IDIV	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>
CBW	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>
CWD	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>no</i>

Example about flag with arithmetic

Instruction		Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	
MOV	AX, 7100h	?	?	?	?	?	
MOV	BX, 4000h	?	?	?	?	?	
ADD	AX, BX	0	0	1	1	1	AX=0B100h
ADD	AX, 7700h	0	1	0	0	1	AX=2800h
SUB	AX, 2000h	0	0	0	0	1	AX=0800h
SUB	AX, 1000h	0	1	0	1	1	AX=F800h
ADD	AX, 0800h	1	1	0	0	1	AX=0000h

Example about flag with arithmetic

Instruction		Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	
MOV	AL, 10	?	?	?	?	?	
ADD	AL, F0h	0	0	0	1	1	AL=0FAh
ADD	AL, 6	1	1	0	0	1	AL=0
SUB	AL, 5	0	1	0	1	0	AL=0FBh
INC	AL	0	1	0	1	1	AL=0FCh
ADD	AL, 10	0	1	0	0	1	AL=6h
ADD	AL, FBh	0	1	0	0	0	AL=1h
DEC	AL	1	1	0	0	1	AL=0h
DEC	AL	0	1	0	1	1	AL=0FFh
INC	AL	1	1	0	0	1	AL=0

Instruction		Z-flag	C-flag	O-flag	S-flag	P-flag	
MOV	AL, 120	?	?	?	?	?	
ADD	AL, 15	0	0	1	1	1	AL=87h= -121
NEG	AL	0	1	0	0	0	AL=79h
SUB	AL, 130	0	1	1	1	0	AL=0F7h

Logical & Shift, Rotation **instructions**

AND, OR, XOR

□ AND / OR / XOR

REG, memory

memory, REG

REG, REG

memory, immediate

REG, immediate

■ Bayraklar

C	Z	S	O	P
0	r	r	0	r

NOT

□ NOT

REG
memory

■ Bayraklar

C	Z	S	O	P	A
unchanged (değişmez)					

SHift Left

□ SHL

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği 1 bit sola kaydırılır. Eğer operand2 verilirse bu, kaydırma miktarını belirtir.
  - MSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır.
  - LSb'den içeri *lojik-0* alınır.
- Bayraklar

C	O
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korursa OF=0 olur

SHift Right

□ SHR

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği 1 bit sağa kaydırılır. Eğer operand2 verilirse bu, kaydırma miktarını belirtir.
  - LSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır.
  - MSb'den içeri *lojik-0* alınır.
- Bayraklar

C	O
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korursa OF=0 olur

ROtate Left

□ ROL

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği 1 bit sola döndürülür. Eğer operand2 verilirse bu, döndürme miktarını belirtir.
- MSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır ve ayrıca aynı bit LSb'den içeri alınır.

▪ Bayraklar

c	o
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korursa OF=0 olur

ROtate Right

□ ROR

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği 1 bit sağa döndürülür. Eğer operand2 verilirse bu, döndürme miktarını belirtir.
- LSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır ve ayrıca aynı bit MSb'den içeri alınır.

▪ Bayraklar

c	o
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korsa OF=0 olur

Rotate Left through Carry

□ RCL

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği Carry bayrağı üzerinden 1 bit sola döndürülür. Eğer operand2 verilirse bu, döndürme miktarını belirtir.
- MSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır ve CF'nin eski değeri LSb'den içeri alınır.

■ Bayraklar

c	o
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korsa OF=0 olur

Rotate Right through Carry

□ RCR

memory, immediate

REG, immediate

memory, CL

REG, CL

- Operand1'in içeriği Carry bayrağı üzerinden 1 bit sağa döndürülür. Eğer operand2 verilirse bu, döndürme miktarını belirtir.
- LSb'den dışarı çıkan bit **CF**'ye kopyalanır ve CF'nin eski değeri MSb'den içeri alınır.

■ Bayraklar

c	o
r	r

Eğer ilk operand işaretini
korsa OF=0 olur

SHL, SHR Example

- SHL example

```
MOV AL, 11100000b
```

```
SHL AL, 1    ; AL = 11000000b, CF=1
```

- SHR example

```
MOV AL, 10000111b
```

```
SHR AL, 1    ; AL = 01000011b, CF=1
```

ROL, ROR Example

- ROL example

MOV AL, 90h ; *AL = 10010000b*

ROL AL, 1 ; *AL = 00100001b, CF=1*

- ROR example

MOV AL, 0Fh ; *AL = 00001111b*

ROR AL, 1 ; *AL = 10000111b, CF=1*

RCL, RCR Example

- RCL example

```
STC                ; set carry (CF=1)
MOV AL, 1Ch        ; AL = 00011100b
RCL AL, 1           ; AL = 00111001b, CF=0
```

- RCR example

```
STC                ; set carry (CF=1)
MOV AL, 1Ch        ; AL = 00011100b
RCR AL, 1           ; AL = 10001110b, CF=0
```

Jump and Loops

Jump Instructions

Emir	Anlamı	İlgili Bayrak
JMP	Jump	

JZ	Jump if Zero	ZF=1
JNZ	Jump if Not Zero	ZF=0
JO	Jump if Overflow	OF=1
JNO	J. if Not Overflow	OF=0
JC	Jump if Carry	CF=1
JNC	Jump if No Carry	CF=0
JS	Jump if Sign	SF=1
JNS	Jump if No Sign	SF=0

Jump Instructions

	Emir	Anlamı	İlgili Bayrak
	JPO	Jump if Parity Odd	PF=0
	JPE	Jump if Parity Even	PF=1
Unsigned	JA	Jump if Above	(CF and ZF)=0
	JB	Jump if Below	CF=1
	JAE	J. if Above or Equal	CF=0
	JBE	J. if Below or Equal	(CF or ZF)=1
Signed	JG	Jump if Greater	ZF=0 and SF=OF
	JL	Jump if Less	SF<>OF
	JGE	J. if Greater or Equal	SF=OF
	JLE	J. if Less or Equal	(ZF=1) or (SF<>OF)
	JCXZ	Jump if CX=0	CX=0 (SF<>OF)
	JCXZ	Jump if CX=0	CX=0

Jump Instructions

JZ	JE	Equal
JNZ	JNE	Not Equal
JA	JNBE	Not Below or Equal
JB	JNAE	Not Above or Equal
JAЕ	JNB	Not Below
JBE	JNA	Not Above
JG	JNLE	Not Less or Equal
JL	JNGE	Not Greater or Equal
JGE	JNL	Not Less
JLE	JNG	Not Greater

Loop Instructions

❑ Döngüyü sayısı için CX (Counter) registerine bağımlıdır

❑ Döngü(Loop) emirleri

- LOOP
- LOOPZ / LOOPE
- LOOPNZ / LOOPNE
- JCXZ

Loop Instructions

- LOOP label

- ❖ Decrease CX, jump to label if CX not zero.

- ❖ Algorithm:

- $CX = CX - 1$

- if $CX \neq 0$ then
                                jump

- else
                                no jump, continue

Loop Instructions

- LOOPZ / LOOPE label

- ❖ Decrease CX, jump to label if CX not zero and ZF = 1.

- ❖ Algorithm:

- $CX = CX - 1$
    - if $(CX \neq 0)$ and $(ZF=1)$ then
                                jump
    - else
                                no jump, continue

Loop Instructions

- LOOPNZ / LOOPNE label
  - ❖ Decrease CX, jump to label if CX not zero and ZF = 0.
  - ❖ Algorithm:
    - $CX = CX - 1$
    - if $(CX \neq 0)$ and $(ZF=0)$ then
jump
    - else
no jump, continue

Loop Instructions

- JCXZ label

- ❖ Jump if CX register is 0.

- ❖ LOOP emiri ile birlikte döngüye girmeden önce CX registerinin içeriğini öğrenmeye yarar

- ❖ Kullanım şekli:

```
        initialization
        jcxz  endloop          ; CX = 0 ?
label1:
        actions
        loop  label1          ; loop
endloop:
```

Nested For Loop in Assembly Lang.

- Consider the following code

```
sum := 0
for (I = 1 to M)
    for (j = 1 to N)
        sum := sum + 1
    end for
end for
```

- Assembly code

```
sub    AX,AX ; AX := 0
mov    DX,M
outer_loop:
    mov    CX,N
inner_loop:
    inc    AX
    loop   inner_loop
    dec    DX
    jnz    outer_loop
exit_loops:
    mov    sum,AX
```